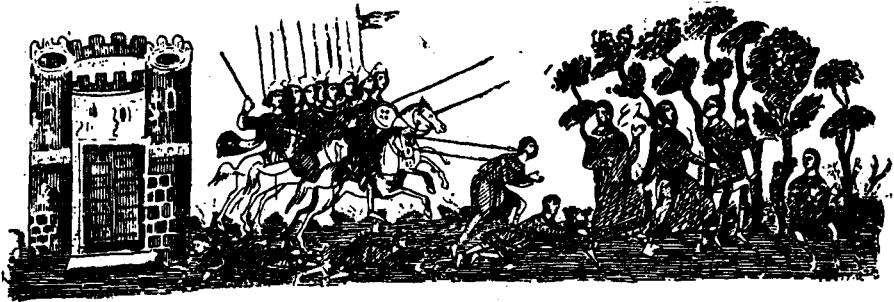

σαλονίκη, αἱ Ἀθῆναι, αἱ Πάτραι, ἡ Κόρινθος, αἱ Θῆβαι, ἦσαν πόλεις πλούσιαι καὶ πολυάνθρωποι. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος ἠδυνήθησαν νὰ ἐπέλθωσι μετὰ πεζικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως κατὰ τοῦ βασιλέως Λέοντος Γ'. Ἐν γένει δὲ ἡ βίωμαχανία, ἡ ναυτιλία, ἡ κτηνοτροφία ἤκμαζον παραδόξως (Κεφ. Α' βιβλ. Ι' τοῦ τρίτου τόμου). Ἐν τῇ 7 λοιπὸν ἑκατονταετηρίδι αἱ ἑλληνικαὶ χῶραι δὲν ἦσαν ἔρημοι κατοίκων, πολλοῦ γε δεῖ. Ἄλλ'

Βυζαντινοὶ ἰππεῖς καταδιώκοντες ἔχθρους. Εἰκὼν ἐκ χειρογράφου τοῦ Ι' ἢ ΙΑ' αἰῶνος
(Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη Παρισίων)

ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν δὲν ἦτο πυκνὸς ὅσον τὸ πάλαι, ἔνιαχοῦ μάλιστα, ἰδίως ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χῶρᾳ, ἀπέβη ἀραιός, ἐκ τούτου δὲ ἐξαιρέτως ὠφελούμενοι οἱ Βούλγαροι καὶ οἱ Σλαῦοι ἐπεχείρησαν τότε τὰς ἐποικήσεις αὐτῶν. Ὄθεν ἐν ἔτει 659 εὐρίσκομεν ποικίλας σλαυικὰς φυλὰς κατεχούσας τὰς περὶ Θεσσαλονικίην χῶρα (Κεφ. ζ' βιβλ. Θ' τοῦ τρίτου τόμου), μικρὸν δὲ ἔπειτα ἑτέρας ἐν Θεσσαλίᾳ, περὶ τὸν κόλπον τοῦ Βόλου, καὶ ἐν Ἡπείρῳ περὶ Βόνιτζαν (1)· περὶ δὲ τὰ μέσα τῆς 8 ἑκατονταετηρίδος ἄλλας ὡσαύτως σλαυικὰς φυλὰς καταλαβούσας ἱκανὰς τῆς Πελοποννήσου χῶρας (Κεφ. Γ' βιβλ. Ι' τοῦ τρίτου τόμου) καὶ τελευταῖον ἐν ἔτει 929 ἄλλας σλαυικὰς ἢ βουλγαρικὰς φυλὰς ἐνιδρυνθείσας ἐν Ἡπείρῳ πάλιν περὶ Νικόπολιν (Κεφ. Β' βιβλ. ΙΑ' τοῦ παρόντος τόμου). Ἐν Εὐρώπῃ λοιπὸν ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ, ἣτις πρὸ τῆς ἑβδόμης ἑκατονταετηρίδος πολλὴν μὲν εἶχεν ὑποστῆ μετὰ βαρβάρων ἐπιμιξίαν πρὸς βορρᾶν πρὸς μεσημβρίαν δὲ εἶχεν ἀποβῆ ἀραιότερα ἢ τὸ πάλαι, ἀπὸ τῆς ἑβδόμης ἑκατονταετηρίδος καὶ ἐφεξῆς πρὸς βορρᾶν μὲν δὲν ἀπετέλει ἤδη εἰμὴ μικρὸν μέρος τῶν κατοίκων, περισταλεῖσα κυρίως εἰς τὰ παράλια, νοτιώτερον δέ, ἦτοι ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν Ἡπείρῳ, ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ οὐκ ὀλίγα τῶν ὑπαίθρων εἰς ποικίλας σλαυικὰς φυλὰς

Τίς ἦτο ἡ ἀναλογία τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ σλαυικοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰς μεταξὺ Ἰστρου καὶ Ταινάρου χῶρας ἐν τῇ 10 ἑκατονταετηρίδι ἀκριβῶς δὲν γνωρίζομεν. Ὑπάρχουσιν ὅμως τεκμήρια ὑποδεικνύοντα μέχρι τινὸς τὴν ἀναλογίαν ταύτην. Οἱ ἐκσλαυισθέντες Βούλγαροι ὑπέκλυψαν πολλάκις εἰς τὴν ἑλληνικὴν κυριαρχίαν καὶ ἰδίως ἐπὶ ἡμιόλιον καὶ ἔτι πλέον ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ τοῦ 1020—1186 οἱ βασιλεῖς Κωνσταντινουπόλεως ἐπεχείρησαν πολλάκις νὰ ξεελληνίσωσι τὰς πόλεις τῆς Βουλγαρίας, διετέλεσαν δὲ οἱ Βούλγαροι ἀείποτε, καὶ ὅταν δηλαδὴ ἀπετέλουσαν ἴδιον κράτος, εἰς συνεχεῖς ἐκκλησιαστικὰς, ἐμπορικὰς, φιλολογικὰς σχέσεις πρὸς τὸν μεσαιωνικὸν Ἑλληνισμόν, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ὑποκείμενοι εἰς τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ. Καὶ ὅμως ἐπὶ τέλους ἐξενίκησεν ἡ σλαυικὴ

(1) Τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Βονιτσης ὁ σλαυισμὸς ἀποδίδεται πρὸ πάντων εἰς τὴν βουλγαρικὴν κατὰ τὴν τῆς 10 αἰῶνος.

